

บทที่ 4

ผลและการอภิปรายผล

การวิจัยเพื่อตรวจวัดกัมมันตภาพรังสีธรรมชาติในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แบ่งวิธีการอภิปรายผลออกเป็นขั้นตอนดังนี้

- 4.1 ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ ^{226}Ra , ^{232}Th และ ^{40}K
- 4.2 ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียม
- 4.3 อัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศ
- 4.4 ดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายนอกและภายในร่างกาย
- 4.5 ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปี
- 4.6 การกระจายของนิวไคลด์กัมมันตรังสีของตัวอย่างดิน หิน ทราย และ ความสัมพันธ์กับธรณีวิทยาในพื้นที่
- 4.7 การวิเคราะห์ข้อมูลน้ำบาดิน

4.1 ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ ^{226}Ra , ^{232}Th และ ^{40}K

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีในตัวอย่างดิน

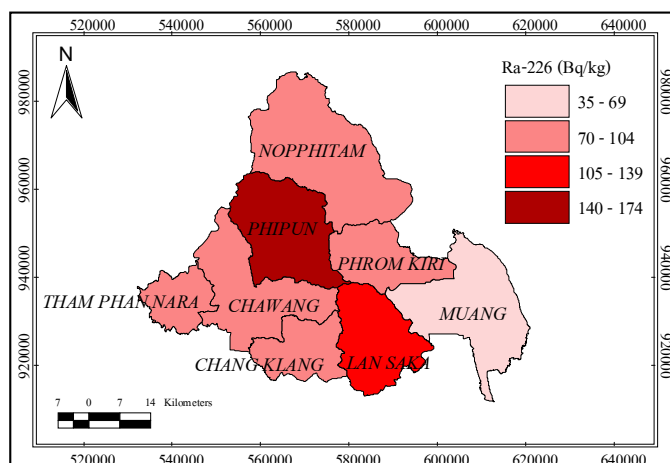
จากการเก็บตัวอย่างดินจำนวน 26 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นพื้นที่ศึกษา ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอฉวาง กิ่งอำเภอช้างกลาง อำเภอลานสกา อำเภอถ้ำพรรณรา อำเภอพิปูน อำเภอพรหมคีรี และกิ่งอำเภอนบพิตำ ผลการวัดค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ทอเรียม-232 และโพแทสเซียม-40 โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สเปกตรัมรังสีแกมมา ได้แสดงผลไว้ในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ ^{226}Ra , ^{232}Th และ ^{40}K ในดิน แยกตามอำเภอ

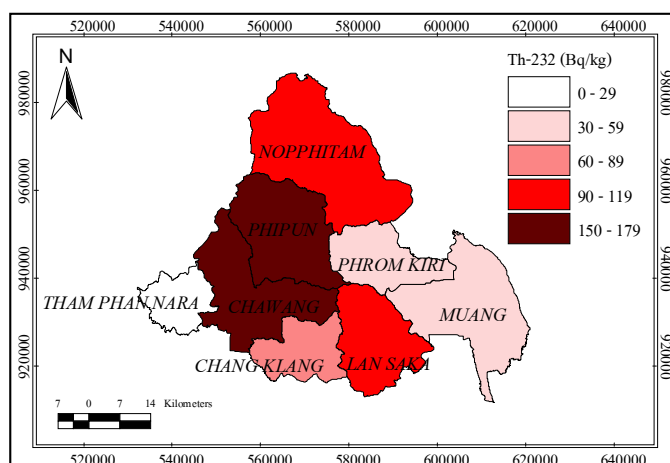
อำเภอ/กิ่งอำเภอ (จำนวนตัวอย่าง)	ค่ากัมมันตภาพจำเพาะ (Bq/kg)					
	^{226}Ra		^{232}Th		^{40}K	
	ช่วง	ค่าเฉลี่ย	ช่วง	ค่าเฉลี่ย	ช่วง	ค่าเฉลี่ย
เมือง (5)	8 – 130	69 ± 43	43 – 100	53 ± 32	296 – 571	391 ± 96
ฉวาง (3)	71 – 100	85 ± 16	136 – 170	154 ± 19	466 – 968	719 ± 284
ช้างกลาง (3)	39 – 142	85 ± 59	25 – 128	77 ± 58	219 – 599	389 ± 219
ลานสกา (3)	82 – 203	130 ± 73	75 – 178	118 ± 61	670 – 1191	975 ± 308
ถ้ำพรรณรา (3)	64 – 148	93 ± 54	12 – 46	19 ± 27	21 – 80	34 ± 47
พิปูน (3)	95 – 197	146 ± 58	102 – 236	162 ± 77	488 – 833	616 ± 214
พรหมคีรี (3)	41 – 108	84 ± 41	21 – 94	47 ± 47	140 – 647	372 ± 290
นบพิตำ (3)	57 – 139	93 ± 48	54 – 115	94 ± 39	441 – 1111	788 ± 380
รวมทั้งหมด (26)	8 – 203	96 ± 18	12 – 236	88 ± 23	21 – 1191	524 ± 127
มัธยฐาน (Median)	90		86		477	

ตาราง 4.1 แสดงผลการหาปริมาณกัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีของตัวอย่างดิน ในพื้นที่ 6 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ของ จ.นครศรีธรรมราช พบว่า ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226, Th-232 และ K-40 อยู่ในช่วง 8 – 203 (เฉลี่ย 96 ± 18), 12 – 236 (เฉลี่ย 88 ± 23) และ 21 – 1191 (เฉลี่ย 524 ± 127) Bq/kg ตามลำดับ โดยค่ากัมมันตภาพของ Ra-226 ต่ำสุดและสูงสุดพบที่ อ.เมือง (8 ± 27 Bq/kg) และ อ.ลานสกา (203 ± 32 Bq/kg) ส่วนค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Th-232 ต่ำสุดและสูงสุดพบที่ อ.ถ้ำพรรณรา (12 ± 19 Bq/kg) และ อ.พิปูน (236 ± 32 Bq/kg) ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ K-40 ต่ำสุดและสูงสุดพบที่ อ.ถ้ำพรรณรา (21 ± 68 Bq/kg) และ อ.ลานสกา (1191 ± 95 Bq/kg) รายละเอียดแสดงอยู่ในภาคผนวก ก

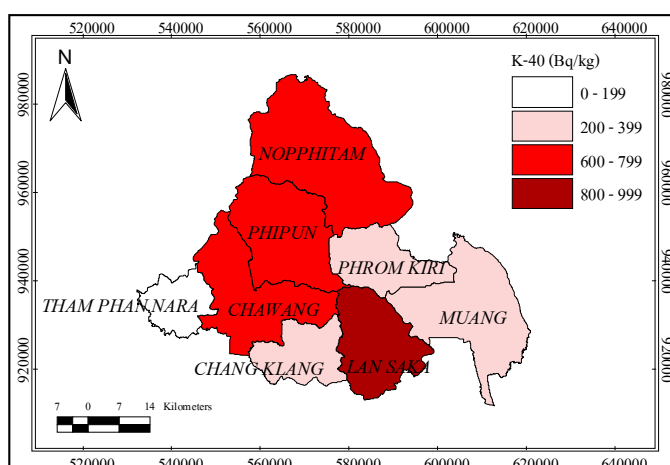
เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละอำเภอ พบว่า ค่าเฉลี่ยกัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226 ต่ำสุด คือ อ.เมือง (เฉลี่ย 69 ± 43 Bq/kg) สูงสุด คือ อ.พิปูน (เฉลี่ย 146 ± 58 Bq/kg) ค่ากัมมันตภาพจำเพาะเฉลี่ยของ Th-232 ต่ำสุด คือ อ.ถ้ำพรรณรา (เฉลี่ย 19 ± 27 Bq/kg) และสูงสุดที่ อ.พิปูน (เฉลี่ย 162 ± 77 Bq/kg) ส่วนอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยกัมมันตภาพจำเพาะ K-40 ต่ำสุด คือ อ.ถ้ำพรรณรา (เฉลี่ย 34 ± 47 Bq/kg) และสูงสุดคือ อ.ลานสกา (เฉลี่ย 975 ± 308 Bq/kg) ภาพประกอบ 4.1 เป็นแผนที่ระดับสีของค่ากัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีของตัวอย่างดินในแต่ละอำเภอใน จ.นครศรีธรรมราช

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพประกอบ 4.1 แผนที่แสดงค่ากัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีของ
ตัวอย่างดิน (ก) Ra-226 (ข) Th-232 (ค) K-40

เมื่อเปรียบเทียบกับค่ากัมมันตภาพจำเพาะ Ra-226, Th-232 และ K-40 เฉลี่ยของดินจากทั่วโลก (UNSCEAR, 2000) ที่มีค่ากัมมันตภาพจำเพาะเท่ากับ 35, 30 และ 400 Bq/kg ตามลำดับ พบว่า ค่าเฉลี่ยกัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีทั้งสามในตัวอย่างดินเกือบทั้งหมดของ จ.นครศรีธรรมราช มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยจากทั่วโลก ยกเว้นค่ากัมมันตภาพจำเพาะเฉลี่ยของ Th-232 ใน อ.ถ้ำพรรณรา (19 ± 27 Bq/kg) ที่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยจากทั่วโลก ส่วนอำเภอที่มีค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ K-40 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยจากทั่วโลก ได้แก่ อ.ถ้ำพรรณรา (34 ± 47 Bq/kg) อ.พรหมคีรี (372 ± 290 Bq/kg) กิ่ง อ.ช้างกลาง (389 ± 219 Bq/kg) และ อ.เมือง (391 ± 96 Bq/kg)

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีในตัวอย่างหิน

จากการเก็บตัวอย่างหินจำนวน 18 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่ 5 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ อ.ฉวาง อ.ลานสกา อ.ถ้ำพรรณรา อ.พิปูน อ.พรหมคีรี และ กิ่ง อ.นบพิตำ ผลการวัดค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ทอเรียม-232 และโพแทสเซียม-40 โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สเปกตรัมรังสีแกมมา ได้แสดงผลไว้ในตาราง 4.2

ตาราง 4.2 ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ ^{226}Ra , ^{232}Th และ ^{40}K ในหิน แยกตามอำเภอ

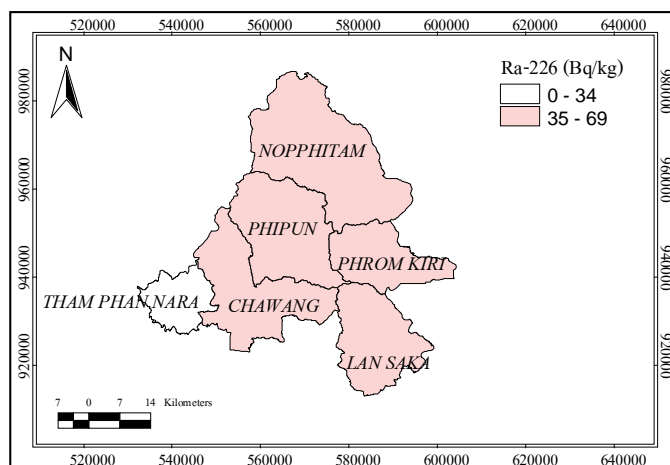
อำเภอ/กิ่งอำเภอ (จำนวนตัวอย่าง)	ค่ากัมมันตภาพจำเพาะ (Bq/kg)					
	^{226}Ra		^{232}Th		^{40}K	
	ช่วง	ค่าเฉลี่ย	ช่วง	ค่าเฉลี่ย	ช่วง	ค่าเฉลี่ย
ฉวาง (3)	52 – 95	68 ± 27	74 – 113	87 ± 25	695 – 869	794 ± 101
ลานสกา (3)	25 – 62	41 ± 21	8 – 80	36 ± 43	18 – 691	271 ± 414
ถ้ำพรรณรา (3)	18 – 31	25 ± 8	31 – 35	22 ± 22	137 – 151	96 ± 94
พิปูน (3)	27 – 78	45 ± 33	25 – 82	50 ± 33	162 – 821	405 ± 410
พรหมคีรี (2)	56 – 69	62 ± 13	53 – 90	72 ± 37	1055 – 1305	1180 ± 245
นบพิตำ (4)	11 – 113	43 ± 50	3 – 84	30 ± 38	31 – 638	360 ± 302
รวมทั้งหมด (18)	11 – 113	46 ± 14	3 – 113	47 ± 16	18 – 1305	472 ± 187
มัธยฐาน (Median)	43		39		419	

ตาราง 4.3 ค่าความเข้มข้นของยูเรเนียมสมมูล ทอเรียมสมมูล และ โพแทสเซียม ในหิน

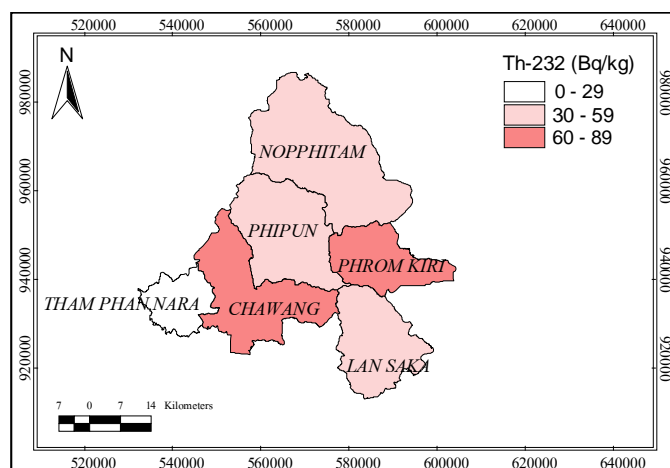
อำเภอ/กิ่งอำเภอ (จำนวนตัวอย่าง)	ค่าความเข้มข้น					
	eU (ppm)		eTh (ppm)		K (%)	
	ช่วง	ค่าเฉลี่ย	ช่วง	ค่าเฉลี่ย	ช่วง	ค่าเฉลี่ย
ฉวาง (3)	4.2 – 7.7	5.5 ± 2.2	18.2 – 27.8	21.5 ± 6.2	2.2 – 2.8	2.6 ± 0.3
ลานสกา (3)	2.0 – 5.0	3.4 ± 1.7	2.0 – 19.6	8.9 ± 10.6	0.1 – 2.2	0.9 ± 1.3
ถ้ำพรรณรา (3)	1.4 – 2.5	2.0 ± 0.6	7.6 – 8.7	5.4 ± 5.4	0.4 – 0.5	0.3 ± 0.3
พิปูน (3)	2.2 – 6.3	3.6 ± 2.6	6.1 – 20.1	12.2 ± 8.1	0.5 – 2.7	1.3 ± 1.3
พรหมคีรี (2)	4.5 – 5.6	5.0 ± 1.0	13.0 – 22.3	17.6 ± 9.1	3.4 – 4.2	3.8 ± 0.8
นบพิตำ (4)	0.9 – 9.2	3.5 ± 4.0	0.7 – 20.7	7.3 ± 9.4	0.1 – 2.1	1.2 ± 1.0
รวมทั้งหมด (18)	0.9 – 9.2	3.7 ± 1.1	0.7 – 27.8	11.6 ± 4.0	0.1 – 4.2	1.5 ± 0.6
มัธยฐาน (Median)	3.5		9.6		1.4	

ผลการหาค่ากัมมันตภาพจำเพาะ Ra-226, Th-232 และ K-40 ของตัวอย่างหิน พบว่า มีค่าอยู่ในช่วง 11 – 113 (เฉลี่ย 46 ± 14), 3 – 113 (เฉลี่ย 47 ± 16) และ 18 – 1305 (เฉลี่ย 472 ± 187) Bq/kg ตามลำดับ เมื่อคิดเทียบเป็นค่าความเข้มข้นของยูเรเนียมสมมูล มีค่าอยู่ในช่วง 0.9 – 9.2 (เฉลี่ย 3.7 ± 1.1) ppm ค่าความเข้มข้นของทอเรียมสมมูล มีค่าอยู่ในช่วง 0.7 – 27.8 (เฉลี่ย 11.6 ± 4.0) ppm และค่าความเข้มข้นของโพแทสเซียม มีค่าอยู่ในช่วง 0.1 – 4.2 (เฉลี่ย 1.5 ± 0.6) % ตามลำดับ (ตาราง 4.3) เมื่อพิจารณาค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226 สูงสุดและต่ำสุดพบที่ กิ่ง อ.นบพิตำ ค่าสูงสุดมีค่า 113 ± 21 และค่าต่ำสุดมีค่า 11 ± 16 Bq/kg ตามลำดับ ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Th-232 สูงสุดพบที่ อ.ฉวาง (113 ± 19 Bq/kg) และต่ำสุดพบที่ กิ่ง อ.นบพิตำ (3 ± 13 Bq/kg) ส่วนค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ K-40 สูงสุดพบที่ อ.พรหมคีรี (1305 ± 14 Bq/kg) และต่ำสุดพบที่ อ.ลานสกา (18 ± 67 Bq/kg) รายละเอียดแสดงอยู่ในภาคผนวก ข

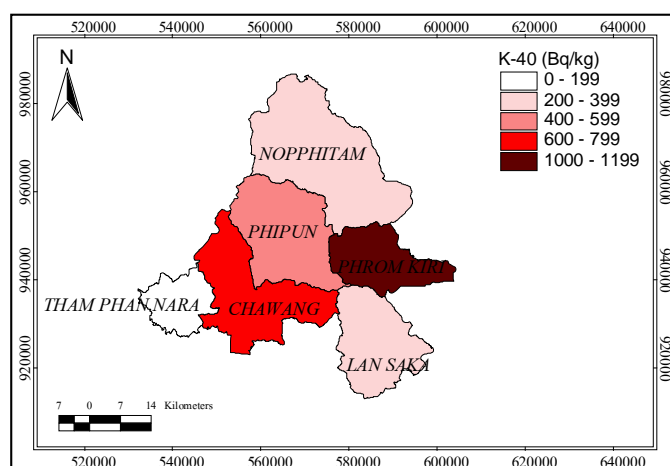
เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละอำเภอ พบว่า ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226 เฉลี่ยต่ำสุดพบที่ อ.ถ้ำพรรณรา (เฉลี่ย 25 ± 8 Bq/kg) ค่าเฉลี่ยสูงสุดพบที่ อ.ฉวาง (เฉลี่ย 68 ± 27 Bq/kg) ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Th-232 เฉลี่ยต่ำสุดพบที่ อ.ถ้ำพรรณรา (เฉลี่ย 22 ± 22 Bq/kg) และเฉลี่ยสูงสุดที่ อ.ฉวาง (เฉลี่ย 87 ± 25 Bq/kg) สำหรับกัมมันตภาพจำเพาะ K-40 ค่าเฉลี่ยต่ำสุดพบที่ อ.ถ้ำพรรณรา (เฉลี่ย 96 ± 94 Bq/kg) และเฉลี่ยสูงสุดที่ อ.พรหมคีรี (เฉลี่ย 1180 ± 245 Bq/kg) ภาพประกอบ 4.2 เป็นแผนที่ระดับสีของค่ากัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีของตัวอย่างหินในแต่ละอำเภอใน จ.นครศรีธรรมราช

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพประกอบ 4.2 แผนที่แสดงค่ากัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีของ
ตัวอย่างหิน (ก) Ra-226 (ข) Th-232 (ค) K-40

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ค่าความเข้มข้นของนิวไคลด์กัมมันตรังสีในหิน แยกตามชนิดของหิน

เมื่อนำตัวอย่างหินทั้งหมด 18 ตัวอย่าง มาทำการแยกตามชนิดของหิน เพื่อใช้ในการหาค่าความเข้มข้นของนิวไคลด์กัมมันตรังสีในตัวอย่างหินแต่ละชนิด ซึ่งประกอบด้วย หินแกรนิต 6 ตัวอย่าง หินทรายแป้ง 3 ตัวอย่าง และหินปูน 9 ตัวอย่าง จากการวิเคราะห์ค่าความเข้มข้นในตัวอย่างหินแต่ละชนิด ผลที่ได้แสดงดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 ค่าความเข้มข้นของยูเรเนียมสมมูล ทอเรียมสมมูล และ โพแทสเซียม ในหิน แยกตามชนิดของหิน

ชนิดหิน (จำนวนตัวอย่าง)	ค่าความเข้มข้น					
	eU (ppm)		eTh (ppm)		K (%)	
	ช่วง	ค่าเฉลี่ย	ช่วง	ค่าเฉลี่ย	ช่วง	ค่าเฉลี่ย
หินแกรนิต (6)	2.2 – 9.2	5.7 ± 2.0	10.5 – 27.8	15.5 ± 7.9	0.7 – 4.2	2.5 ± 1.0
หินทรายแป้ง (3)	4.2 – 6.3	5.0 ± 1.3	18.2 – 20.1	19.0 ± 1.1	2.2 – 2.8	2.6 ± 0.3
หินปูน (9)	0.9 – 3.9	2.0 ± 0.8	0.7 – 20.7	6.5 ± 4.0	0.1 – 2.1	0.5 ± 0.4

ตาราง 4.4 แสดงการหาค่าความเข้มข้นของนิวไคลด์กัมมันตรังสี เมื่อแยกตามชนิดของหิน พบว่า ค่าความเข้มข้นของยูเรเนียมสมมูล ในหินแกรนิตมีค่าอยู่ในช่วง 2.2 – 9.2 (เฉลี่ย 5.7 ± 2.0) ppm ค่าความเข้มข้นของทอเรียมสมมูล มีค่าอยู่ในช่วง 10.5 – 27.8 (เฉลี่ย 15.5 ± 7.9) ppm และค่าความเข้มข้นของโพแทสเซียม มีค่าอยู่ในช่วง 0.7 – 4.2 (เฉลี่ย 2.5 ± 1.0) % ค่าความเข้มข้นของยูเรเนียมสมมูล ในหินทรายแป้งมีค่าอยู่ในช่วง 4.2 – 6.3 (เฉลี่ย 5.0 ± 1.3) ppm ค่าความเข้มข้นของทอเรียมสมมูล มีค่าอยู่ในช่วง 18.2 – 20.1 (เฉลี่ย 19.0 ± 1.1) ppm และค่าความเข้มข้นของโพแทสเซียม มีค่าอยู่ในช่วง 2.2 – 2.8 (เฉลี่ย 2.6 ± 0.3) % ค่าความเข้มข้นของยูเรเนียมสมมูล ในหินปูนมีค่าอยู่ในช่วง 0.9 – 3.9 (เฉลี่ย 2.0 ± 0.8) ppm ค่าความเข้มข้นของทอเรียมสมมูล มีค่าอยู่ในช่วง 0.7 – 20.7 (เฉลี่ย 6.5 ± 4.0) ppm และค่าความเข้มข้นของโพแทสเซียม มีค่าอยู่ในช่วง 0.1 – 2.1 (เฉลี่ย 0.5 ± 0.4) % รายละเอียดแสดงอยู่ในภาคผนวก ข

เมื่อเปรียบเทียบค่ากัมมันตภาพจำเพาะในตัวอย่างหินในพื้นที่ศึกษากับค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226, Th-232 และ K-40 เฉลี่ยจากทั่วโลกในหินชั้นเปลือกโลกที่มีค่าเท่ากับ 40, 40 และ 400 Bq/kg (EC, 1999) พบว่า หินในพื้นที่ จ.นครศรีธรรมราช มีค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226, Th-232 และ K-40 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของหินจากทั่วโลกเล็กน้อย คือ 1.15, 1.17 และ 1.18 เท่า ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบค่าความเข้มข้นของนิวไคลด์กัมมันตรังสีในหินชนิดต่างๆ ในพื้นที่ จ.นครศรีธรรมราช กับค่าความเข้มข้นของนิวไคลด์กัมมันตรังสีในหินทั่วไป ที่แสดงในตาราง 4.5 พบว่า หินแกรนิตในพื้นที่ จ.นครศรีธรรมราช มีค่าความเข้มข้นเฉลี่ยของยูเรเนียมรวม สูงกว่าช่วงข้อมูลค่าความเข้มข้นในหินแกรนิตทั่วไป แต่สูงกว่าไม่มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.7 ± 2.0 ppm ในขณะที่หินแกรนิตทั่วไปมีค่าอยู่ในช่วง 4 – 5 ppm ส่วนค่าความเข้มข้นเฉลี่ยของทอเรียมรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วงเดียวกับค่าความเข้มข้นในหินแกรนิตทั่วไป และค่าความเข้มข้นเฉลี่ยของโพแทสเซียม มีค่าต่ำกว่าช่วงค่าความเข้มข้นของโพแทสเซียม ในหินแกรนิตทั่วไป เมื่อพิจารณาในหินทรายแป้ง โดยจัดให้หินทรายแป้งอยู่ในชนิดหินดินดาน พบว่า หินทรายแป้งในพื้นที่ จ.นครศรีธรรมราช มีค่าความเข้มข้นเฉลี่ยของยูเรเนียมรวม สูงกว่าช่วงข้อมูลค่าความเข้มข้นในดินดานทั่วไปไม่มาก ค่าความเข้มข้นเฉลี่ยของทอเรียมรวม มีค่าสูงกว่าช่วงข้อมูลค่าความเข้มข้นในหินดินดานทั่วไป โดยมีค่าเฉลี่ยของทอเรียมรวมเท่ากับ 19.0 ± 1.1 ppm ขณะที่ในหินดินดานทั่วไปมีค่าเท่ากับ 12 ppm และค่าความเข้มข้นของโพแทสเซียม มีค่าอยู่ในช่วงเดียวกับในหินดินดานทั่วไป ส่วนในหินปูนในพื้นที่ จ.นครศรีธรรมราช มีค่าความเข้มข้นเฉลี่ยของ Ra-226 ต่ำกว่าช่วงข้อมูลค่าความเข้มข้นของ Ra-226 ในหินปูนทั่วไป และมีค่าความเข้มข้นเฉลี่ยของ Th-232 และ K มีค่าสูงกว่าช่วงค่าความเข้มข้นของหินปูนทั่วไป

ตาราง 4.5 ค่าความเข้มข้นของยูเรเนียมรวม ทอเรียมรวม และ โพแทสเซียม ในหินทั่วไป
ที่มา : Fowler, 1990

ชนิดหิน	ค่าความเข้มข้น		
	eU (ppm)	eTh (ppm)	K (%)
หินแกรนิต	4 – 5	15 – 18	3.3 – 3.5
หินบะซอลต์	0.5 – 0.8	1 – 2.5	0.8 – 1.2
หินดินดาน	4	12	2.7
หินทราย	1.5	3.0	1.2
หินปูน	2.2	1.7	0.3

4.1.4 ผลการวิเคราะห์ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีในตัวอย่างทราย

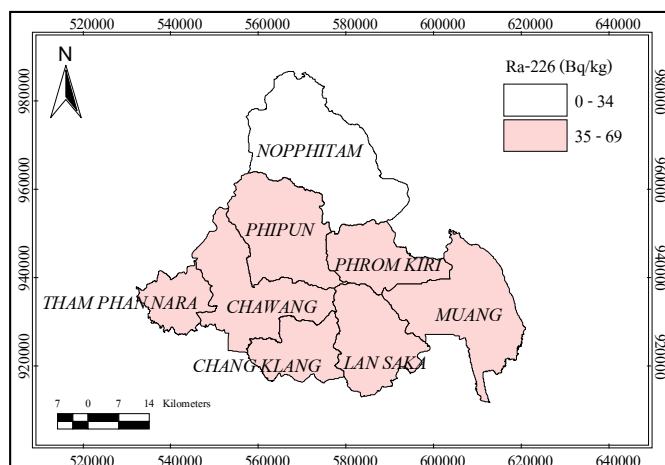
จากการเก็บตัวอย่างทราย จำนวน 62 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่ศึกษา ผลการวัดค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ทอเรียม-232 และ โพแทสเซียม-40 โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สเปกตรัมรังสีแกมมา ซึ่งได้แสดงผลไว้ในตาราง 4.6

ตาราง 4.6 ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ ^{226}Ra , ^{232}Th และ ^{40}K ในทราย แยกตามอำเภอ

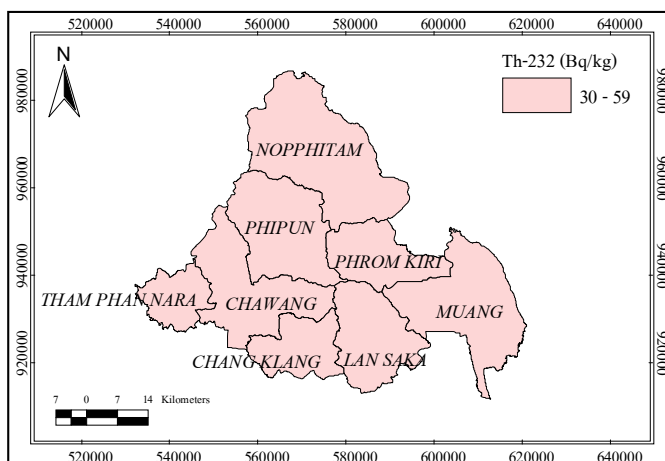
อำเภอ/กิ่งอำเภอ (จำนวนตัวอย่าง)	ค่ากัมมันตภาพจำเพาะ (Bq/kg)					
	^{226}Ra		^{232}Th		^{40}K	
	ช่วง	ค่าเฉลี่ย	ช่วง	ค่าเฉลี่ย	ช่วง	ค่าเฉลี่ย
เมือง (13)	3 – 60	36 ± 10	14 – 80	40 ± 11	102 – 742	379 ± 116
ฉวาง (9)	25 – 56	40 ± 7	16 – 83	55 ± 14	440 – 716	620 ± 57
ช้างกลาง (6)	10 – 73	45 ± 21	26 – 91	53 ± 18	486 – 691	609 ± 61
ลานสกา (7)	22 – 91	46 ± 19	35 – 77	57 ± 11	182 – 966	582 ± 188
ถ้ำพรรณรา (6)	44 – 56	49 ± 4	33 – 61	44 ± 9	113 – 679	430 ± 182
พิปูน (5)	56 – 78	66 ± 9	25 – 83	54 ± 24	625 – 759	702 ± 50
พรหมคีรี (9)	17 – 61	35 ± 9	33 – 78	50 ± 10	106 – 916	390 ± 227
นบพิตำ (7)	20 – 60	31 ± 10	45 – 72	56 ± 7	250 – 749	531 ± 129
รวมทั้งหมด (62)	3 – 91	42 ± 5	14 – 91	50 ± 5	102 – 966	509 ± 57
มัธยฐาน (Median)	40		49		581	

ผลการหาค่ากัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีของตัวอย่างทราย พบว่าค่ากัมมันตภาพจำเพาะ Ra-226, Th-232 และ K-40 อยู่ในช่วง 3 – 91 (เฉลี่ย 42 ± 5), 14 – 91 (เฉลี่ย 50 ± 5) และ 102 – 966 (เฉลี่ย 509 ± 57) Bq/kg ตามลำดับโดยค่ากัมมันตภาพของ Ra-226 ต่ำสุดและสูงสุดพบที่ อ.เมือง (3 ± 19 Bq/kg) และ อ.ลานสกา (91 ± 21 Bq/kg) ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Th-232 ต่ำสุดและสูงสุดพบที่ อ.เมือง (14 ± 16 Bq/kg) และ กิ่ง อ.ช้างกลาง (91 ± 18 Bq/kg) ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ K-40 ต่ำสุดและสูงสุดพบที่ อ.เมือง (102 ± 56 Bq/kg) และ อ.ลานสกา (966 ± 68 Bq/kg) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงอยู่ในภาคผนวก ค

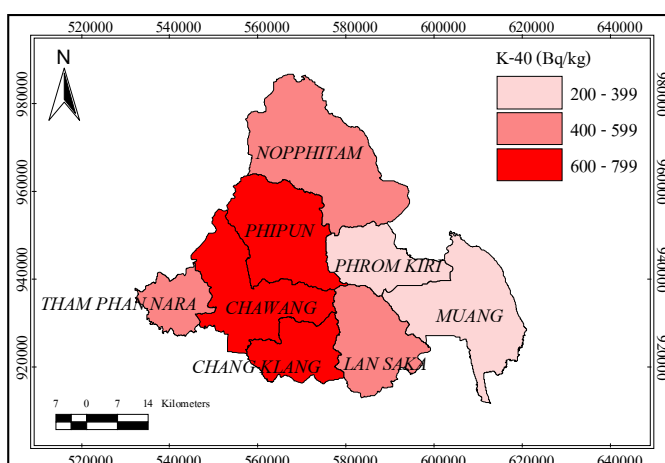
เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละอำเภอ พบว่า ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226 เฉลี่ยต่ำสุดคือ กิ่ง อ.นบพิตำ (เฉลี่ย 31 ± 10 Bq/kg) เฉลี่ยสูงสุดคือ อ.พิปูน (เฉลี่ย 66 ± 9 Bq/kg) ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Th-232 เฉลี่ยต่ำสุดคือ อ.เมือง (เฉลี่ย 40 ± 11 Bq/kg) และเฉลี่ยสูงสุดคือ อ.ลานสกา (เฉลี่ย 57 ± 11 Bq/kg) สำหรับค่ากัมมันตภาพจำเพาะ K-40 เฉลี่ยต่ำสุด คือ อ.เมือง (เฉลี่ย 379 ± 116 Bq/kg) และเฉลี่ยสูงสุด คือ อ.พิปูน (เฉลี่ย 702 ± 50 Bq/kg) ภาพประกอบ 4.3 เป็นแผนที่ระดับสีของค่ากัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีของตัวอย่างทรายในแต่ละอำเภอใน จ.นครศรีธรรมราช

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพประกอบ 4.3 แผนที่แสดงค่ากัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีของ
ตัวอย่างทราย (ก) Ra-226 (ข) Th-232 (ค) K-40

4.2 ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียม

ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียม (Ra_{eq}) เป็นค่าผลรวมถ่วงน้ำหนักของกัมมันตภาพรังสีของทั้ง 3 นิวไคลด์ จากการศึกษพบว่า Ra-226 ที่มีกัมมันตภาพ 370 Bq/kg จะให้ค่าอัตราปริมาณรังสีเทียบเท่า Th-232 กัมมันตภาพ 259 Bq/kg หรือ K-40 กัมมันตภาพ 4810 Bq/kg ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียมคำนวณได้จากสมการ (4.1) (OECD, 1979)

$$Ra_{eq} = 370 \left(\frac{A_{Ra}}{370} + \frac{A_{Th}}{259} + \frac{A_K}{4810} \right) \quad (4.1)$$

เมื่อ A_{Ra} , A_{Th} และ A_K คือ ค่ากัมมันตภาพจำเพาะในหน่วย Bq/kg ของ Ra-226, Th-232 และ K-40 ตามลำดับ

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียมของตัวอย่างดิน

ตาราง 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียมของดิน ซึ่งจะแสดงเฉพาะค่าเฉลี่ยของแต่ละอำเภอ พบว่า มีค่าอยู่ในช่วง 61 – 572 (เฉลี่ย 261 ± 51) Bq/kg เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ 370 Bq/kg (OECD, 1979) พบว่ามี 2 อำเภอที่มีค่าเฉลี่ยสูงเกณฑ์ปกติ คือ อ.ลานสกา (373 ± 172 Bq/kg) และ อ.พิปูน (425 ± 165 Bq/kg) รายละเอียดของข้อมูลค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียมของตัวอย่างดินแสดงอยู่ในภาคผนวก ก

ตาราง 4.7 ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียม (Ra_{eq}) ปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศ (D) และปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปี (Annual effective dose) จากตัวอย่างดิน แยกตามอำเภอ

อำเภอ/กิ่งอำเภอ (จำนวนตัวอย่าง)	Ra_{eq}	D	Annual effective
	(Bq/kg)	(nGy/h)	dose (mSv)
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
เมือง (5)	174 ± 83	80 ± 37	0.10 ± 0.05
ฉวาง (3)	361 ± 59	162 ± 28	0.20 ± 0.03
ซำงกลาง (3)	225 ± 86	102 ± 37	0.13 ± 0.05
ลานสกา (3)	373 ± 172	172 ± 77	0.21 ± 0.09
ถ้ำพรรณรา (3)	123 ± 89	56 ± 40	0.07 ± 0.05
พิปูน (3)	425 ± 165	191 ± 72	0.23 ± 0.09
พรหมคีรี (3)	179 ± 118	82 ± 54	0.10 ± 0.07
นบพิตำ (3)	289 ± 18	133 ± 10	0.16 ± 0.01
รวมทั้งหมด (26)	261 ± 51	119 ± 23	0.15 ± 0.03
มัธยฐาน (Median)	275	124	0.15

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียมของตัวอย่างหิน

ตาราง 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียมของตัวอย่างหิน ซึ่งจะแสดงเฉพาะค่าเฉลี่ยของแต่ละอำเภอ พบว่า มีค่าอยู่ในช่วง 18 –320 (เฉลี่ย 150 ± 45) Bq/kg เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ (370 Bq/kg) พบว่า ทุกอำเภอที่ศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ รายละเอียดของข้อมูลค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียมของตัวอย่างหินแสดงอยู่ในภาคผนวก ข

ตาราง 4.8 ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียม (Ra_{eq}) ปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศ (D) ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปี (Annual effective dose) และดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายนอกร่างกาย (H_{ex}) และภายในร่างกาย (H_{in}) จากตัวอย่างหิน แยกตามอำเภอ

อำเภอ/กิ่งอำเภอ (จำนวนตัวอย่าง)	Ra_{eq}	D	Annual effective	H_{ex}	H_{in}
	(Bq/kg)	(nGy/h)	dose (mSv)		
	Mean	Mean	Mean	Mean	Mean
ฉวาง (3)	254 ± 65	117 ± 29	0.14 ± 0.04	0.69 ± 0.18	0.87 ± 0.25
ลานสกา (3)	114 ± 113	52 ± 52	0.06 ± 0.06	0.31 ± 0.30	0.42 ± 0.36
ถ้ำพรรณรา (3)	63 ± 31	29 ± 14	0.04 ± 0.02	0.17 ± 0.08	0.24 ± 0.07
พิปูน (3)	147 ± 110	68 ± 51	0.08 ± 0.06	0.40 ± 0.30	0.52 ± 0.38
พรหมคีรี (2)	255 ± 47	121 ± 18	0.15 ± 0.02	0.69 ± 0.13	0.86 ± 0.16
นบพิตำ (4)	113 ± 90	53 ± 42	0.06 ± 0.05	0.31 ± 0.24	0.42 ± 0.35
รวมทั้งหมด (18)	150 ± 45	70 ± 21	0.09 ± 0.03	0.41 ± 0.12	0.53 ± 0.15
มัธยฐาน (Median)	133	63	0.08	0.36	0.54

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียมของตัวอย่างทราย

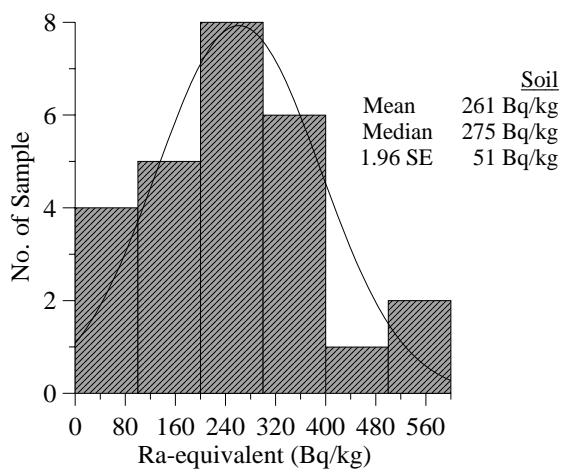
ตาราง 4.9 แสดงผลการวิเคราะห์ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียมของทราย ซึ่งจะแสดงเฉพาะค่าเฉลี่ยของแต่ละอำเภอ พบว่า มีค่าอยู่ในช่วง 66 – 255 (เฉลี่ย 153 ± 10) Bq/kg เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ (370 Bq/kg) พบว่า ทุกอำเภอที่ศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ รายละเอียดของข้อมูลค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียมของตัวอย่างทรายแสดงอยู่ในภาคผนวก ค

ตาราง 4.9 ค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียม (Ra_{eq}) ปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศ (D) ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปี (Annual effective dose) และดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายนอกร่างกาย(H_{ex}) และภายในร่างกาย (H_{in}) จากตัวอย่างทราย แยกตามอำเภอ

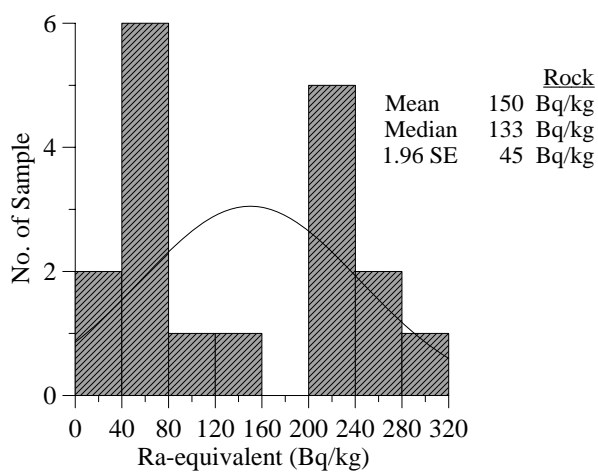
อำเภอ/กิ่งอำเภอ (จำนวนตัวอย่าง)	Ra_{eq}	D	Annual effective	H_{ex}	H_{in}
	(Bq/kg)	(nGy/h)	dose (mSv)		
	Mean	Mean	Mean	Mean	Mean
เมือง (13)	122 ± 19	107 ± 17	0.53 ± 0.08	0.33 ± 0.05	0.43 ± 0.06
ฉวาง (9)	167 ± 21	147 ± 17	0.72 ± 0.09	0.45 ± 0.06	0.56 ± 0.06
ช้างกลาง (6)	167 ± 23	148 ± 19	0.73 ± 0.09	0.45 ± 0.06	0.57 ± 0.09
ลานสกา (7)	172 ± 27	151 ± 25	0.74 ± 0.12	0.46 ± 0.07	0.59 ± 0.10
ถ้ำพรรณรา (6)	145 ± 24	128 ± 7	0.63 ± 0.03	0.39 ± 0.07	0.52 ± 0.07
พิปูน (5)	197 ± 40	176 ± 32	0.87 ± 0.16	0.53 ± 0.11	0.71 ± 0.12
พรหมคีรี (9)	137 ± 28	119 ± 26	0.58 ± 0.13	0.37 ± 0.08	0.47 ± 0.08
นบพิตำ (7)	152 ± 9	133 ± 7	0.65 ± 0.03	0.41 ± 0.02	0.50 ± 0.04
รวมทั้งหมด (62)	153 ± 10	134 ± 9	0.66 ± 0.04	0.41 ± 0.03	0.52 ± 0.03
มัธยฐาน (Median)	150	135	0.66	0.41	0.52

4.2.4 การแจกแจงความถี่ของค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียม

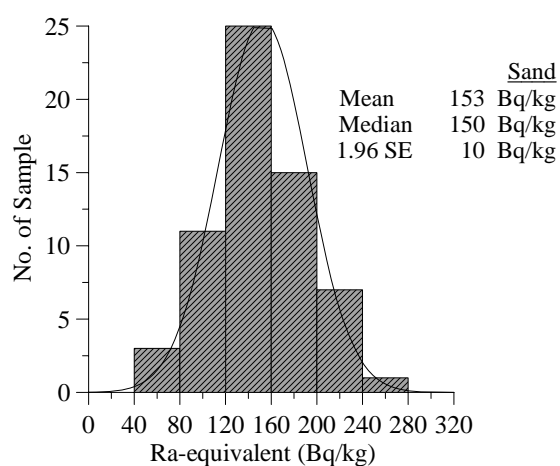
เมื่อนำข้อมูลค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียมของตัวอย่างดิน หิน และทราย มาพล็อตกราฟเพื่อคุณลักษณะการแจกแจงความถี่ กราฟที่ได้แสดงดังภาพประกอบ 4.4 ซึ่งพบว่า ทั้งตัวอย่างดิน หิน และทราย มีลักษณะการแจกแจงความถี่ของค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียมใกล้เคียงแบบปกติ คือ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่ามัธยฐาน (Median) ใกล้เคียงกัน คือ ในตัวอย่างดิน มีค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐานเท่ากับ 261 และ 275 Bq/kg ในตัวอย่างหินมีค่าเท่ากับ 150 และ 133 Bq/kg และในตัวอย่างทรายมีค่าเท่ากับ 153 และ 150 Bq/kg ตามลำดับ

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพประกอบ 4.4 กราฟการแจกแจงความถี่ของค่ากัมมันตภาพสมมูลเรเดียม

(ก) ตัวอย่างดิน (ข) ตัวอย่างหิน (ค) ตัวอย่างทราย

4.3 อัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศ

อัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศ หรือโดส (D) จากแหล่งกำเนิดรังสีธรรมชาติของโลก สำหรับภายนอกอาคารบ้านเรือน (Outdoor) ที่วัดเหนือพื้นดิน 1 m ซึ่งคำนวณจากค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226, Th-232 และ K-40 โดยสมมติว่านิวไคลด์กัมมันตรังสีอื่นๆ ที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่น ^{137}Cs , ^{90}Sr และ ^{235}U มีค่าน้อยมากจนสามารถละทิ้งได้ (Kocher, 1985) อัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศสำหรับภายนอกบ้านเรือน คำนวณได้จากสมการ (4.2) (UNSCEAR, 2000)

$$D \text{ (nGy/h)} = 0.462A_U + 0.604A_{Th} + 0.0417A_K \quad (4.2)$$

อัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศ หรือโดส (D) สำหรับภายในอาคารบ้านเรือน (Indoor) ที่วัดจากการอาศัยอยู่ภายในบ้าน หรือภายในอาคารที่สร้างด้วยวัสดุก่อสร้างที่มีนิวไคลด์กัมมันตรังสีปะปนอยู่ คำนวณค่าปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศได้จากค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226, Th-232 และ K-40 ที่มีในวัสดุก่อสร้าง สามารถคำนวณได้จากสมการ (EC, 1999)

$$D \text{ (nGy/h)} = 0.92A_{Ra} + 1.1A_{Th} + 0.08A_K \quad (4.3)$$

เมื่อ A_{Ra} , A_{Th} และ A_K คือค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226, Th-232 และ K-40 ตามลำดับ มีหน่วยเป็น Bq/kg

4.3.1 ผลการคำนวณอัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศจากตัวอย่างดิน

ผลจากการประเมินอัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศสำหรับภายนอกอาคารบ้านเรือน ที่ได้รับจากตัวอย่างดิน มีค่าอยู่ในช่วง 30 – 254 (เฉลี่ย 119 ± 23) nGy/h เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศภายนอกอาคารบ้านเรือนที่ตรวจวัดในประเทศไทยซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 77 nGy/h (UNSCEAR, 2000) พบว่ามี อ.ถ้ำพรรณราเพียงอำเภอเดียวที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 77 nGy/h ส่วนอำเภออื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 77 nGy/h ข้อมูลปริมาณรังสีสำหรับภายนอกอาคารบ้านเรือนจากตัวอย่างดินในแต่ละอำเภอแสดงดังตาราง 4.7

4.3.2 ผลการคำนวณอัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศจากตัวอย่างหิน

ผลจากการประเมินอัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศสำหรับภายนอกอาคารบ้านเรือนจากตัวอย่างหิน พบว่ามีค่าอยู่ในช่วง 8 – 146 (เฉลี่ย 70 ± 21) nGy/h โดยมี 2 อำเภอที่มีค่าเฉลี่ยของอัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศสูงกว่า 77 nGy/h ได้แก่ อ.ฉวาง (117 ± 29)

และ อ.พรหมคีรี (121 ± 18) ส่วนอำเภออื่นๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 77 nGy/h ข้อมูลอัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศจากตัวอย่างหินในแต่ละอำเภอแสดงดังตาราง 4.8

4.3.3 ผลการคำนวณอัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศจากตัวอย่างทราย

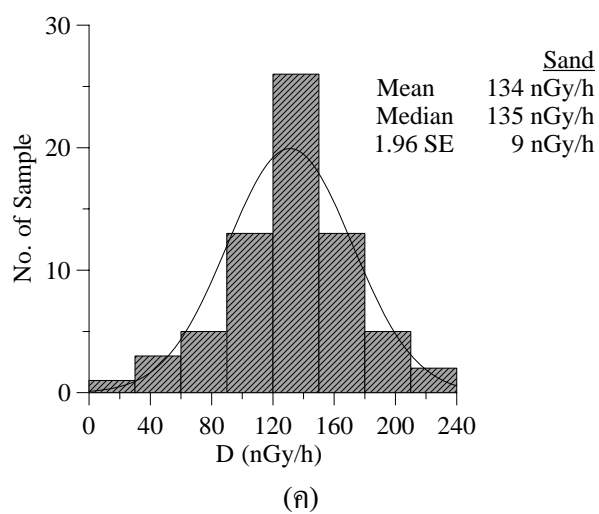
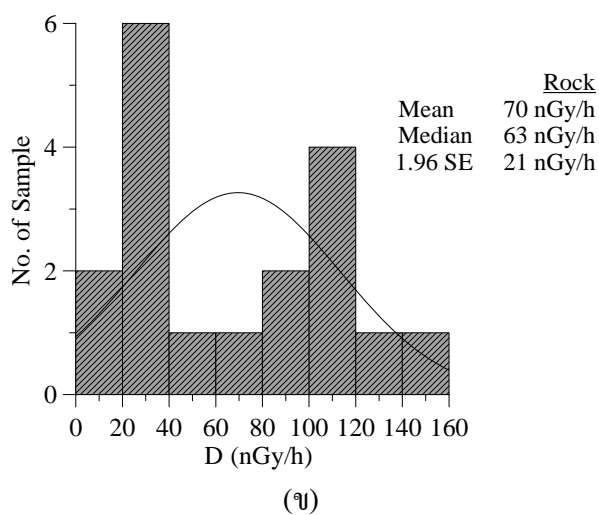
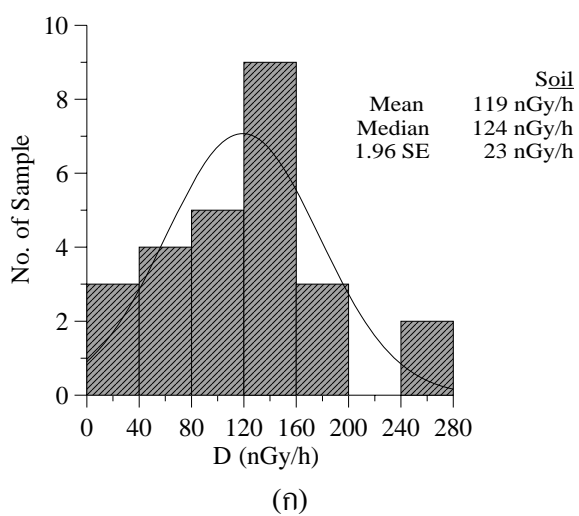
การคำนวณอัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศจากตัวอย่างทราย คำนวณจากภายในอาคารบ้านเรือน เนื่องจากการได้รับสัมผัสรังสีจากทราย ส่วนใหญ่จะมาจากการที่เราอาศัยอยู่ภายในบ้านที่ทำด้วยวัสดุที่มีนิวไคลด์กัมมันตรังสีปะปนอยู่ ผลจากการคำนวณค่าปริมาณรังสีจากตัวอย่างทราย พบว่ามีค่าอยู่ในช่วง $58 - 224$ (เฉลี่ย 134 ± 9) nGy/h โดยค่าเฉลี่ยปริมาณรังสีทุกอำเภอมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 48 nGy/h เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยปริมาณรังสีที่ได้รับจากตัวอย่างทราย แต่ละอำเภอจากค่ามากไปค่าน้อย ได้แก่ อ.พิบูลย์ (176 ± 32) อ.ลานสกา (151 ± 25) กิ่ง อ.ช้างกลาง (148 ± 19) อ.ฉวาง (147 ± 17) กิ่ง อ.นบพิตำ (133 ± 7) อ.ถ้ำพรรณรา (128 ± 7) อ.พรหมคีรี (119 ± 26) และ อ.เมือง (107 ± 17) ข้อมูลปริมาณรังสีจากตัวอย่างทรายในแต่ละอำเภอแสดงดังตาราง 4.9

4.3.4 การแจกแจงความถี่ของอัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศ

เมื่อนำข้อมูลปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศจากตัวอย่างดิน มาเขียนกราฟเพื่อดูลักษณะการแจกแจงความถี่ ได้ดังภาพประกอบ 4.5 (ก) พบว่า มีลักษณะการแจกแจงความถี่ใกล้เคียงแบบปกติ คือ เฉลี่ยเลขคณิต และค่ามัธยฐานมีค่าใกล้เคียงกัน คือ มีค่าเท่ากับ 119 และ 124 nGy/h ตามลำดับ

เมื่อนำข้อมูลปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศจากตัวอย่างหิน มาเขียนกราฟเพื่อดูลักษณะการแจกแจงความถี่ ได้ดังภาพประกอบ 4.5 (ข) พบว่า มีลักษณะการแจกแจงความถี่ใกล้เคียงแบบปกติ คือ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่ามัธยฐานใกล้เคียงกัน คือ มีค่าเท่ากับ 70 และ 63 nGy/h ตามลำดับ

เมื่อนำข้อมูลปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศจากตัวอย่างทราย มาเขียนกราฟเพื่อดูลักษณะการแจกแจงความถี่ ได้ดังภาพประกอบ 4.5 (ค) พบว่า มีลักษณะการแจกแจงความถี่ใกล้เคียงแบบปกติ คือ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่ามัธยฐานใกล้เคียงกัน คือ มีค่าเท่ากับ 134 และ 135 nGy/h ตามลำดับ

ภาพประกอบ 4.5 กราฟการแจกแจงความถี่ของค่าโดส

(ก) ตัวอย่างดิน (ข) ตัวอย่างหิน (ค) ตัวอย่างทราย

4.4 ดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายนอกและภายในร่างกาย

ค่าดัชนีความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายจากรังสีที่ได้รับจากภายนอก (H_{ex}) โดยกัมมันตภาพรังสีที่ได้รับจากภายนอกส่วนใหญ่จะเป็นรังสีแกมมา ที่มีอำนาจทะลุทะลวงสูง ที่มาจากแหล่งกำเนิดธรรมชาติ ค่า H_{ex} คำนวณได้จากสมการ (4.4) (Beretka and Mathew, 1985) สมการนี้เป็นรูปแบบจำลอง (Conservative Model) ของการได้รับอันตรายจากรังสีจากภายนอก เมื่อนำวัสดุที่มีแหล่งกำเนิดจากธรรมชาติ เช่น หิน ทราย มาใช้ในการก่อสร้างบ้านเรือน โดยรูปแบบจำลองนี้จะสมมติว่าบ้านที่ก่อสร้างมีผนังหนามาก โดยไม่มีหน้าต่างและประตู (Krieger, 1981)

$$H_{ex} = \frac{A_{Ra}}{370} + \frac{A_{Th}}{259} + \frac{A_K}{4810} \quad (4.4)$$

โดย A_{Ra}, A_{Th} และ A_K คือ ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226, Th-232 และ K-40 ตามลำดับ มีหน่วยเป็น Bq/kg เมื่อค่า H_{ex} ≤ 1.0 แสดงว่า ความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายนอกอยู่ในเกณฑ์ปกติ โดยถ้า H_{ex} = 1.0 ผู้ได้รับสัมผัสรังสีภายนอกจะได้รับปริมาณรังสีดูดกลืนเท่ากับ 1.5 mGy/y พอดี และถ้า H_{ex} > 1.0 ผู้อาศัยอยู่ในบ้านเรือนดังกล่าว จะมีความเสี่ยงอันตรายจากการได้รับสัมผัสรังสีจากภายนอกสูงกว่าเกณฑ์ปกติ โดยใช้ค่านี้เป็นเกณฑ์ว่าไม่ควรจะนำวัสดุเหล่านี้มาใช้ในการก่อสร้างบ้านเรือน

ค่าดัชนีความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายจากรังสีที่ได้รับจากภายในร่างกาย (H_{in}) มาจากก๊าซกัมมันตรังสีเรดอน ทอรอนและผลผลิตจากการสลายตัวให้รังสีแอลฟา ซึ่งเป็นอันตรายต่อระบบหายใจ คำนวณได้จากสมการ (4.5)

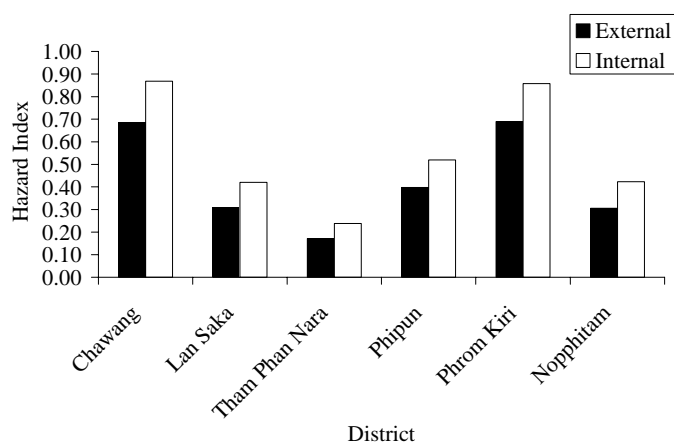
$$H_{in} = \frac{A_{Ra}}{185} + \frac{A_{Th}}{259} + \frac{A_K}{4810} \quad (4.5)$$

โดย A_{Ra}, A_{Th} และ A_K คือ ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226, Th-232 และ K-40 ตามลำดับ มีหน่วยเป็น Bq/kg

4.4.1 ดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายนอกและภายในร่างกายจากตัวอย่างหิน

ตาราง 4.8 แสดงผลการคำนวณดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายนอก (H_{ex}) ของตัวอย่างหิน ภาพประกอบ 4.6 แสดงกราฟแท่งของผลวิเคราะห์ พบว่ามีค่า H_{ex} อยู่ในช่วง 0.05 – 0.86 (เฉลี่ย 0.41 ± 0.12) โดยไม่มีอำเภอใดที่มีค่าเฉลี่ย H_{ex} > 1.0 และเมื่อ

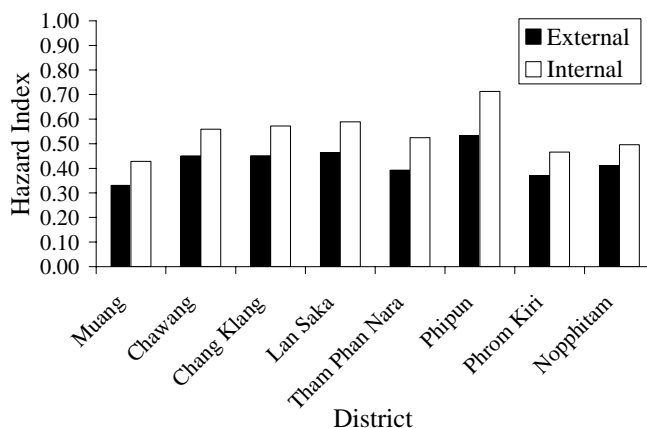
พิจารณาลงไปในระดับอำเภอก็ไม่พบว่ามีตัวอย่างใดที่มีค่า $H_{ex} > 1.0$ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายในร่างกาย (H_{in}) ที่เกี่ยวข้องกับแก๊สเรดอน ทอรอน และผลผลิตที่สลายตัวให้รังสีแอลฟาของเรดอน ทอรอน พบว่า ค่าเฉลี่ย H_{in} ของหินทุกอำเภอมีค่าต่ำกว่า 1.0 และเมื่อพิจารณาลงไปในระดับอำเภอ พบว่ามีตัวอย่างหิน 1 ตัวอย่างจาก อ.ฉวาง ที่มีค่า $H_{in} > 1.0$ โดยตัวอย่างนี้มีค่า H_{in} เท่ากับ 1.12 กล่าวคือ หินในพื้นที่นี้มีความปลอดภัย และสามารถนำไปใช้เป็นวัสดุในการก่อสร้างบ้านเรือนได้ ยกเว้น หินในพื้นที่ อ.ฉวาง 1 ตัวอย่าง ที่ไม่ควรนำมาใช้เป็นวัสดุในการก่อสร้าง

ภาพประกอบ 4.6 กราฟแท่งของค่าดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายนอก (H_{ex}) และภายใน (H_{in}) ร่างกาย ของตัวอย่างหิน

4.4.2 ดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายนอกและภายในร่างกายจากตัวอย่างทราย

ตาราง 4.9 แสดงผลการคำนวณดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายนอกในร่างกาย (H_{ex}) ของทราย ภาพประกอบ 4.7 แสดงกราฟแท่งของดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายนอกและภายในร่างกาย พบว่ามีค่า H_{ex} อยู่ในช่วง 0.18 – 0.69 (เฉลี่ย 0.41 ± 0.03) โดยไม่มีอำเภอใดที่มีค่าเฉลี่ย $H_{ex} > 1.0$ และเมื่อพิจารณาลงไปในระดับอำเภอก็ไม่พบว่ามีตัวอย่างใดที่มีค่า $H_{ex} > 1.0$ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายในร่างกาย (H_{in}) ที่เกี่ยวข้องกับแก๊สเรดอน ทอรอน และผลผลิตที่สลายตัวให้รังสีแอลฟาของเรดอน ทอรอน พบว่า ทรายทุกตัวอย่างมีค่า $H_{in} < 1.0$ กล่าวคือ ทรายในพื้นที่นี้มีความปลอดภัย และสามารถนำไปใช้เป็นวัสดุในการก่อสร้างบ้านเรือนได้

ภาพประกอบ 4.7 กราฟแท่งของค่าดัชนีความเสี่ยงอันตรายจากรังสีภายนอก (H_{ex}) และภายใน (H_{in}) ร่างกาย ของตัวอย่างทราย

4.5 ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปี

ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปี (Annual effective dose) ที่ได้รับจากภายนอกอาคารบ้านเรือน (Outdoor) สามารถหาได้จากการแปลงอัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศ โดยใช้ค่าแฟกเตอร์ 0.7 Sv/G (UNSCEAR, 2000) ซึ่งใช้สำหรับประเมินการได้รับรังสีในผู้ใหญ่ โดยคิดว่าคนเราอาศัยอยู่ภายนอกอาคารบ้านเรือนคิดเป็น 20 % ของเวลาทั้งหมด ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปี คำนวณได้จากสมการ

$$\text{Annual effective dose (mSv)} = \text{absorbed dose rate (mGy/h)} \times 8,760h \times 0.2 \times 0.7 \text{ Sv Gy}^{-1} \quad (4.6)$$

ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปี (Annual effective dose) ที่ได้รับจากภายในอาคารบ้านเรือน (Indoor) สามารถหาได้จากการแปลงอัตราปริมาณรังสีดูดกลืนในอากาศ โดยใช้ค่าแฟกเตอร์ 0.7 Sv/G เช่นเดียวกับการประเมินปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับจากภายนอกอาคารบ้านเรือน โดยคิดว่าคนเราอาศัยอยู่ในอาคารบ้านเรือนคิดเป็น 80 % ของเวลาทั้งหมด ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปี คำนวณได้จากสมการ

$$\text{Annual effective dose (mSv)} = \text{absorbed dose rate (mGy/h)} \times 8,760h \times 0.8 \times 0.7 \text{ Sv Gy}^{-1} \quad (4.7)$$

มนุษย์เราควรได้รับสัมผัสรังสีภูมิหลังจากรวมชาติให้น้อยที่สุดเท่า โดยต้องมีค่าต่ำกว่าขีดจำกัดปริมาณรังสีรายบุคคลสำหรับคนงานด้านรังสี คือ 100 mSv ในเวลา 5 ปี สำหรับ

บุคคลทั่วไป ค่าปริมาณรังสีขนาดเสี่ยง (committed dose) ที่ได้รับไม่ควรเกิน 0.1 mSv/y หรือเท่ากับ 1/10 ของเกณฑ์ปลอดภัย (1 mSv/y; ICRP, 1991)

4.5.1 ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปีจากตัวอย่างดิน

เมื่อคำนวณปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ร่างกายได้รับต่อปีจากตัวอย่างดิน พบว่ามีค่า 0.04 – 0.31 mSv (เฉลี่ย 0.15 ± 0.03 mSv) เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปริมาณรังสีขนาดเสี่ยงที่บุคคลทั่วไปได้ไม่ควรได้รับไม่เกิน 0.1 mSv พบว่า เกือบทุกอำเภอที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 0.1 mSv ยกเว้นที่ อ.ถ้ำพรรณราเพียงอำเภอเดียว ที่ได้รับรังสีไม่เกิน 0.1 mSv เมื่อเรียงลำดับปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปี ในแต่ละอำเภอ จากค่ามากไปค่าน้อยจะได้ดังนี้ อ.พิบูล (0.23 ± 0.09) อ.ลานสกา (0.21 ± 0.09 mSv) อ.ฉวาง (0.20 ± 0.03 mSv) กิ่ง อ.นบพิตำ (0.16 ± 0.01 mSv) กิ่ง อ.ช้างกลาง (0.13 ± 0.05 mSv) อ.พรหมคีรี (0.10 ± 0.07 mSv) อ.เมือง (0.10 ± 0.05 mSv) และ อ.ถ้ำพรรณรา (0.07 ± 0.05 mSv) ข้อมูลปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ร่างกายได้รับต่อปีจากตัวอย่างดิน แสดงดังตาราง 4.7

4.5.2 ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปีจากตัวอย่างหิน

ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ร่างกายได้รับต่อปีจากตัวอย่างหิน พบว่ามีค่า 0.01 – 0.18 mSv (เฉลี่ย 0.09 ± 0.03) โดยมี 2 อำเภอที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 0.1 mSv ได้แก่ อ.พรหมคีรี (0.15 ± 0.02 mSv) และ อ.ฉวาง (0.14 ± 0.04 mSv) เมื่อเรียงลำดับปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปี ในแต่ละอำเภอจากค่ามากไปค่าน้อยจะได้ดังนี้ อ.พรหมคีรี (0.15 ± 0.02 mSv) อ.ฉวาง (0.14 ± 0.04 mSv) อ.พิบูล (0.08 ± 0.06 mSv) กิ่ง อ.นบพิตำ (0.06 ± 0.05 mSv) อ.ลานสกา (0.06 ± 0.06 mSv) และ อ.ถ้ำพรรณรา (0.04 ± 0.02 mSv) ข้อมูลปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ร่างกายได้รับต่อปีจากตัวอย่างหินใน แสดงดังตาราง 4.8

4.5.3 ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปีจากตัวอย่างทราย

ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ร่างกายได้รับต่อปีจากทราย มีค่า 0.29 – 1.10 mSv (เฉลี่ย 0.66 ± 0.04 mSv) โดยทุกอำเภอมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 0.1 mSv เมื่อเรียงปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ร่างกายได้รับต่อปีในแต่ละอำเภอจากค่ามากไปค่าน้อย ได้แก่ อ.พิบูล (0.87 ± 0.16) อ.ลานสกา (0.74 ± 0.12) กิ่ง อ.ช้างกลาง (0.73 ± 0.09) อ.ฉวาง (0.72 ± 0.09) กิ่ง อ.นบพิตำ (0.65 ± 0.03) อ.ถ้ำพรรณรา (0.63 ± 0.03) อ.พรหมคีรี (0.58 ± 0.13) และ อ.เมือง (0.53 ± 0.08) ข้อมูลปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ร่างกายได้รับต่อปีจากตัวอย่างทราย แสดงดังตาราง 4.9

4.6 การกระจายของนิวไคลด์กัมมันตรังสีของตัวอย่างดิน หิน ทราย และความสัมพันธ์กับ ธรณีวิทยาในพื้นที่

ผลการวัดค่ากัมมันตภาพจำเพาะของตัวอย่างดิน หิน และทราย ในพื้นที่จังหวัด นครศรีธรรมราช พบว่า พื้นที่ที่มีค่ากัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีสูง สอดคล้องกัน ทั้งในตัวอย่างดิน หิน ทราย ได้แก่ อ.พิปูน อ.ลานสกา อ.ฉวาง อ.พรหมคีรี และ กิ่ง อ.นบพิตำ ซึ่ง พื้นที่โดยส่วนใหญ่ในอำเภอดังกล่าวมีลักษณะทางธรณีวิทยาเป็นหินแกรนิต ส่วนอำเภอที่มีค่ากัมมันตภาพจำเพาะของนิวไคลด์กัมมันตรังสีต่ำ คือ อ.ถ้าพรธรรมา โดยเฉพาะค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ K-40 เนื่องจากพื้นที่นี้มีลักษณะทางธรณีวิทยาเป็นหินปูน ซึ่งหินชนิดนี้มีส่วนประกอบโดย ส่วนใหญ่เป็นคาร์บอเนต (CaCO_3) จึงทำให้มีนิวไคลด์กัมมันตรังสีในปริมาณต่ำ

4.7 การวิเคราะห์ข้อมูลน้ำบ่อต้น

4.7.1 ผลการตรวจวัดค่ากัมมันตภาพจำเพาะ ^{226}Ra ในน้ำบ่อต้น

จากการเก็บตัวอย่างน้ำบ่อต้นจำนวน 55 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ 2 กิ่ง อำเภอ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวัดค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 โดยใช้ เครื่องวิเคราะห์สเปกตรัมรังสีแกมมา ผลที่ได้แสดงดังตาราง 4.10

ตาราง 4.10 ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ ^{226}Ra ในน้ำบ่อต้น แยกตามอำเภอ

อำเภอ/กิ่งอำเภอ (จำนวนตัวอย่าง)	ช่วงค่ากัมมันต ภาพจำเพาะของ ^{226}Ra (mBq/l)	ค่ากัมมันตภาพจำเพาะเฉลี่ย \pm 1.96 SE* (mBq/l)	ค่าเฉลี่ยปริมาณรังสี ที่ร่างกายได้รับต่อปี (μSv)
เมือง (11)	5 – 179	31 \pm 30	6 \pm 6
ฉวาง (6)	5 – 29	12 \pm 9	3 \pm 2
ช้างกลาง (6)	4 – 28	15 \pm 8	3 \pm 2
ลานสกา (8)	10 – 45	11 \pm 11	2 \pm 2
ถ้าพรธรรมา (7)	2 – 50	23 \pm 14	5 \pm 3
พิปูน (4)	21 – 36	21 \pm 15	4 \pm 3
พรหมคีรี (6)	2 – 16	4 \pm 5	1 \pm 1
นบพิตำ (7)	2 – 59	13 \pm 16	3 \pm 3
รวมทั้งหมด (55)	2 – 179	17 \pm 7	4 \pm 1
มัธยฐาน (Median)		10	2

* ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

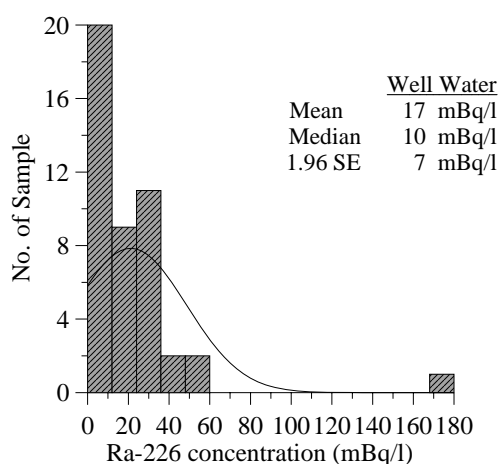
จากตาราง 4.10 พบว่า ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ในน้ำบ่อตื้น มีค่าอยู่ในช่วง 2 – 179 (เฉลี่ย 17 ± 7) mBq/l รายละเอียดของข้อมูลต่างๆ ของน้ำบ่อตื้นแสดงอยู่ในภาคผนวก ง โดยมีตัวอย่างน้ำบ่อตื้น 10 ตัวอย่าง จากทั้งหมด 55 ตัวอย่าง ที่มีค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ต่ำกว่าค่ากัมมันตภาพต่ำสุดที่สามารถตรวจวัดได้ ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่าง จะกำหนดให้ตัวอย่างเหล่านี้มีค่ากัมมันตภาพของเรเดียม-226 เป็น 0 mBq/l เมื่อนำข้อมูลค่ากัมมันตภาพจำเพาะของ Ra-226 ของตัวอย่างทั้งหมด เทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการปนเปื้อน Ra-226 สูงสุดที่ยอมรับได้ (MCL, Maximum Contaminant Level) ของทบวงการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมของประเทศสหรัฐอเมริกา (US EPA, 1976) ได้กำหนดค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ในน้ำบริโภคว่าไม่ควรเกิน 111 mBq/l ผลจากการวิเคราะห์ค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ในน้ำบ่อตื้นในพื้นที่ จ.นครศรีธรรมราช พบว่า มีน้ำบ่อตื้นเพียง 1 ตัวอย่าง ใน อ.เมือง ที่มีค่ากัมมันตภาพจำเพาะเท่ากับ 179 mBq/l ซึ่งเกินค่า MCL แสดงให้เห็นว่า น้ำบ่อตื้นส่วนใหญ่ในบริเวณที่ทำการศึกษามีความปลอดภัยทางรังสี ยกเว้นน้ำบ่อตื้นที่พบใน อ.เมือง 1 ตัวอย่าง

เมื่อเรียงค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ในน้ำบ่อตื้น ในแต่ละอำเภอจากมากไปน้อย ได้แก่ อ.เมือง (31 ± 30 mBq/l) อ.ถ้ำพรรณรา (23 ± 14 mBq/l) อ.พิปูน (21 ± 15 mBq/l) กิ่ง อ.ช้างกลาง (15 ± 8 mBq/l) กิ่ง อ.นบพิตำ (13 ± 16 mBq/l) อ.ฉวาง (12 ± 9 mBq/l) อ.ลานสกา (11 ± 11 mBq/l) และ อ.พรหมคีรี (4 ± 5 mBq/l) ซึ่งค่าเฉลี่ยกัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ในทุกอำเภอ มีค่าต่ำกว่า 111 mBq/l

4.7.2 การกระจายของค่ากัมมันตภาพจำเพาะ ^{226}Ra ในน้ำบ่อตื้น

เมื่อนำข้อมูลค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ในตัวอย่างน้ำบ่อตื้นมาเขียนกราฟเพื่อดูลักษณะการแจกแจงความถี่ ได้ดังภาพประกอบ 4.8 พบว่า มีลักษณะการแจกแจงความถี่แบบเบ้ไปทางขวา มีหางยาวไปทางค่าสูง ซึ่งสามารถพบได้ทั่วไปที่ข้อมูลจากการวัดทางวิทยาศาสตร์ของข้อมูลในสิ่งแวดล้อม โดยจะมีข้อมูลบางข้อมูลที่มีค่าสูงแตกต่างไปจากกลุ่ม จะแสดงลักษณะการกระจายแบบ Log Normal (Limpert *et al.*, 2001) คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) จะมีค่าต่างกับค่ามัธยฐาน (Median) มาก จากข้อมูลค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ในตัวอย่างน้ำบ่อตื้นในงานวิจัยนี้ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่ามัธยฐานเท่ากับ 17 และ 10 Bq/kg ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าค่าทั้ง 2 มีความแตกต่างกัน โดยปกติข้อมูลที่มีการแจกแจงแบบ Log Normal ในการวิเคราะห์ผลจะมีการนำข้อมูลมาคำนวณค่า Log และเขียนกราฟแจกแจงความถี่ จะทำให้กราฟแจกแจงความถี่ที่ได้จะมีการแจกแจงแบบปกติ และจะ

กำหนดให้ค่าเฉลี่ยเรขาคณิตเป็นตัวแทนของข้อมูลค่าเฉลี่ย แต่ในงานวิจัยนี้ไม่สามารถหาค่าเฉลี่ยเรขาคณิตได้ เนื่องจากมีข้อมูลบางข้อมูลมีค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ต่ำกว่าค่ากัมมันตภาพต่ำสุดที่ระบบสามารถวัดได้ ซึ่งจะกำหนดให้ข้อมูลเหล่านี้มีค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 เป็น 0 mBq/l จึงทำให้ไม่สามารถหาค่าเฉลี่ยเรขาคณิตได้ ดังนั้นจึงใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเป็นตัวแทนค่าเฉลี่ยของข้อมูลทั้งหมด

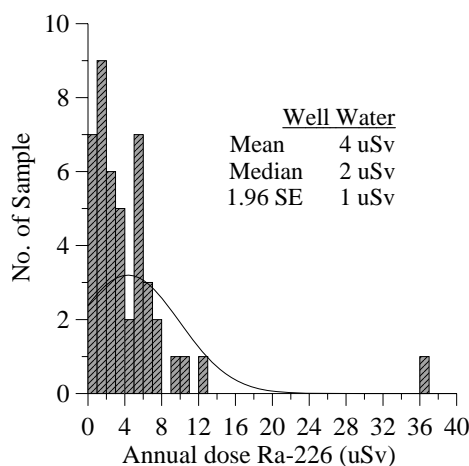
ภาพประกอบ 4.8 กราฟการแจกแจงของค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ในตัวอย่างน้ำบ่อตื้น จ.นครศรีธรรมราช

4.7.3 การกระจายของ ^{226}Ra ในน้ำบ่อตื้นและความสัมพันธ์กับธรณีวิทยาในพื้นที่

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 กับลักษณะธรณีวิทยาในพื้นที่ศึกษา พบว่า พื้นที่โดยส่วนใหญ่มีค่ากัมมันตภาพจำเพาะของเรเดียม-226 ในน้ำบ่อตื้นมีค่าน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากน้ำบ่อตื้นที่ประชาชนนำมาใช้อุปโภคและบริโภคมีความลึกของบ่อน้ำประมาณ 5-10 เมตร ซึ่งอาจจะยังลึกลงไปไม่ถึงระดับชั้นหินฐาน ซึ่งบางพื้นที่มีชุดหินแกรนิตเป็นหินฐาน ซึ่งน่าจะมอเรเดียมปะปนอยู่ในน้ำในปริมาณมาก แต่จากการศึกษาพบว่า มีเรเดียม-226 ปะปนอยู่ในน้ำในปริมาณที่น้อย ไม่น่าจะเป็นอันตรายต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ศึกษา และอาจเป็นไปได้ว่า หินแกรนิตในบริเวณที่ศึกษาเป็นหินแกรนิตที่แน่นและไม่ผุ ทำนิ่วโคลด์กัมมันตรังสีที่มีอยู่ในหินไม่หลุดออกไปปนเปื้อนกับน้ำ ยกเว้น ตัวอย่างน้ำบ่อตื้น 1 ตัวอย่าง ที่พบในอำเภอเมือง มีค่ากัมมันตภาพจำเพาะสูง ทั้งนี้เนื่องจาก น้ำบ่อจากจุดนี้เป็นจุดที่มีการขุดบ่อลงไปลึกกว่าบ่ออื่นๆ ทำให้มีเรเดียมปะปนอยู่สูงเกณฑ์ปลอดภัย

4.7.4 ปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปีจาก ^{226}Ra

ประเมินปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปีจากเรเดียม-226 จากการบริโภคน้ำของประชาชนในพื้นที่ 6 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้เกณฑ์ตาม WHO (2002) ซึ่งประเมินการบริโภคน้ำไว้ที่ 2 ลิตรต่อวัน ซึ่งในเวลา 1 ปี จะดื่มน้ำ 730 ลิตร เมื่อใช้ค่าปัจจัย 2.8×10^{-7} Sv/Bq เป็นปัจจัยสำหรับการประเมินปริมาณรังสีสมมูลที่ร่างกายได้รับต่อปีในผู้ใหญ่ (Adult Annual Equivalent Dose) ผลการคำนวณปริมาณเรเดียม-226 ที่ร่างกายได้รับจากการบริโภคน้ำบ่อตื้นแสดงในตาราง 4.10 นอกจากนี้ UNSCEAR (2000) ยังได้กำหนดปริมาณรังสีที่ได้รับจากเรเดียม-226 ต่ออายุ-น้ำหนัก ว่าไม่ควรเกิน $8 \mu\text{Sv}$ ต่อปี พบว่ามีตัวอย่างน้ำบ่อตื้น 4 ตัวอย่าง จากทั้งหมด 55 ตัวอย่าง ที่มีปริมาณรังสีเกิน $8 \mu\text{Sv}$ ต่อปี ได้แก่ ตัวอย่างที่พบใน กิ่ง อ.ช้างกลาง อ.เมือง อ.ฉวาง และ กิ่ง อ.นบพิตำ ซึ่งมีปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปีจากเรเดียม-226 มีค่าเท่ากับ 9, 37, 10 และ $12 \mu\text{Sv}$ ตามลำดับ ซึ่งไม่ควรจะบริโภคน้ำบ่อตื้นทั้ง 4 ตัวอย่าง เนื่องจากจะได้รับอันตรายจากปริมาณเรเดียม-226 ที่ปะปนอยู่ในน้ำค่อนข้างสูง โดยเฉพาะตัวอย่างน้ำบ่อตื้นจาก อ.เมือง จะมีปริมาณเรเดียม-226 ปะปนอยู่สูงมากที่สุด ภาพประกอบ 4.9 แสดงปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปีจากเรเดียม-226 จากการบริโภคน้ำบ่อตื้น

ภาพประกอบ 4.9 กราฟการแจกแจงของปริมาณรังสีประสิทธิผลที่ได้รับต่อปีจากเรเดียม-226 ในตัวอย่างน้ำบ่อตื้น จ.นครศรีธรรมราช